

Z *wieści* lasu

Nadleśnictwo Jarocin, ul. T. Kościuszki 43, tel. (62) 747 23 19, www.jarocin.poznan.lasy.gov.pl

Drodzy Czytelnicy!

Dziś spotykamy się z Wami w dodatku specjalnym do Gazety Jarocińskiej „Wieści z Lasu” po raz dwusetny. To już prawie siedemnaście lat od momentu, kiedy 9 września 2005 roku trafił do Państwa rąk pierwszy numer WzL. Była to wspólna inicjatywa ówczesnego nadleśniczego Krzysztofa Schwartza i wydawcy „Gazety Jarocińskiej”, Piotra Piotrowicza. Pomysł na naszym leśnym podwórku bezprecedensowy i nie ukrywam, że wszyscy byliśmy w nadleśnictwie pełni obaw, czy to wypali. Czy damy radę, nie mając doświadczenia w redagowaniu treści? Czy będziemy mieli interesujące teksty co miesiąc na cztery strony? A tu proszę, 200 numerów naszego miesięcznika za nami. Z tej perspektywy muszę przyznać, że prawie zawsze spotykaliśmy się z przychylnymi recenzjami i opinią, że taki przekaz jest w lokalnym środowisku bardzo potrzebny.

Przez ten czas wspierało nas wiele osób spoza nadleśnictwa, które chętnie publikowały w „Wieściach”, czyniąc ich przekaz ciekawszym i różnicowanym. Chciałbym im za to serdecznie podziękować i choć nie jestem już w stanie wymienić wszystkich, to wspomnę choćby o osobie dr. Wacława Adamiaka, który współpracuje z nami najdłużej, bo od roku 2007, popularyzując w społeczeństwie wiedzę o środowisku i walorach przyrodniczych regionu. Przede wszystkim jednak chciałbym gorąco podziękować wszystkim naszym Czytelnikom, którzy byli z nami przez ten czas, a nasza „gazetka” jest dla nich stale źródłem ciekawych i inspirujących informacji.

Janusz Gogołkiewicz
Nadleśniczy Nadleśnictwa Jarocin

KONKURS NA 200. NUMER „WIEŚCI Z LASU” ROZSTRZYGNIĘTY

„Las, klimat, drewno, leśnik” - było wszystko

Z okazji 200. numeru dodatku specjalnego do Gazety Jarocińskiej „Wieści z Lasu” Nadleśnictwo Jarocin ogłosiło konkurs otwarty na wykonanie instalacji artystycznej z papieru lub drewna. Cieszymy się, że tak licznie na niego odpowiedzieliście. Do biura nadleśnictwa wpłynęło łącznie aż 56 prac, najczęściej ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. Królowej Jadwigi w Jarocinie oraz z Przedszkola Marcinek w Jarocinie.

Konkurs skierowany był do dzieci i młodzieży w trzech grupach wiekowych: 3-6 lat, 7-15 lat, 16-19 lat. Ocena prac nie była łatwa, komisja zwracała szczególną uwagę na samodzielność wykonania dzieł. Punktowana dodatkowo była też kreatywność i indywidualne podejście do tematu konkursu zawartego w jego tytule. Ostatecznie w każdej kategorii wybrano 3 zwycięzców oraz 4 wyróżnionych. Poniżej podajemy listę nagrodzonych.

Po odbiór nagród zapraszamy indywidualnie od środy 4 maja do siedziby Nadleśnictwa Jarocin (ul. T. Kościuszki 43, 63-200 Jarocin, sekretariat lub pokój nr 12). Prosimy wcześniej umówić się telefonicznie z działem promocji i edukacji nadleśnictwa (J. Wojdecki 606-759-237 lub sekretariat 62-747-23-19). Należy mieć przy sobie dokument potwierdzający tożsamość.

Prace konkursowe zostaną pokazane na wystawie Ośrodka Edukacji Leśnej w Cze-

szewie już w maju (na parterze ośrodka). To nie jedyne atrakcje tego magicznego miejsca. Zachęcamy do odwiedzin i skorzystania z przejazdu promem Nikodem przez Wartę, odkrycia Zwierz-Fit czy instalacji Rzeka. Jesteśmy czynni codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00.

Opr. WoJak

Wyniki konkursu „200. WYDANIE WIEŚCI Z LASU”

Kategoria 3-6 lat

Miejsce 1 - Bartłomiej Walczak (6 lat)

Miejsce 2 - Alicja Malinowska (6 lat)

Miejsce 3 - Igor Potarzycki (6 lat)

Wyróżnienia: Alan Piotrowski (6 lat), Malwina Mikołajczak (5 lat), Adaś Stranz (4 lata), Luiza Lesk (5 lat)

Kategoria 7-15 lat

Miejsce 1 - Franciszek Glapa (11 lat),

Miejsce 2 - Zosia Golembiewska (7 lat)

Miejsce 3 - Kinga Matuszczak (13 lat)

Wyróżnienia: Aleksandra Janowska (11 lat), Julia Nawrocka (15 lat), Beniamin Lesk (7 lat), Julia Konarkowska (12 lat)

Kategoria 16-19 lat

Miejsce 1 - Maria Działkiewicz (18 lat)

Miejsce 2 - Zuzanna Dryjańska (17 lat),

Miejsce 3 - Julia Łowińska (18 lat)

Wyróżnienia: Angelika Friebe (17 lat), Rafał Matuszczak (17 lat), Julia Biecuszek (16 lat), Zuzanna Stawska (17 lat), Kinga Szymura (18 lat)

LEŚNY ODKRYWCA

Zapraszamy do lektury naszej nowej serii i zachęcamy do czynnego udziału w tej zabawie. Tym razem na warsztat weźmiemy przyrodę, jej mieszkańców, otoczenie i zachodzące w niej zjawiska. Staniemy się leśnymi badaczami eksperymentującymi z żywym organizmem, jakim jest las. Nasze doświadczenia i eksperymenty będziemy realizować w oparciu o treści zeszytów ćwiczeń wydanych na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. Zaczynamy!

DREWNO

Drewno odgrywało zawsze bardzo ważną rolę w rozwoju wszystkich cywilizacji. Napędzało tryby postępu. Szacuje się, że współcześnie ma ok. 30 tys. zastosowań: drewno i materiały drewnopochodne są wykorzystywane m.in. w budownictwie, górnictwie, energetyce, do produkcji maszyn rolniczych i przemysłowych, podłóg, mebli, płyt, papieru i opakowań, narzędzi, in-

strumentów muzycznych, sprzętu sportowego, zabawek czy materiałów biurowych.

WŁAŚCIWOŚCI DREWNA

To, czy z danego drewna wykonamy taki czy inny przedmiot, jak będziemy go obrabiać, do czego posłuży, decyduje jego gatunek. Większe proste pnie trafiają do tartaku, tam zostaną obrobione. Tak powstanie surowiec

niezbędny w przemyśle meblarskim np. na biurka, szafy, stoły, stolarce okienne, boazerie itd. Mniejsze odpadki zostaną wykorzystane do wyprodukowania mniejszych elementów, a drewno małowymiarowe trafi do produkcji masy papierniczej, płyt wiórowych lub pilśniowych. Część odpadów trafi również do produkcji ogrodniczej lub jako źródło biomasy do produkcji ciepła - energii.

EKSPERYMENT: TWARDOŚĆ DREWNA

Będziemy potrzebowali:

- niewielkie klocki drewna różnych gatunków (liściaste i iglaste) o podobnych wymiarach,
- wodę w pojemniku (namocz w niej część drewnianych klocków),
- młotek,
- gwoździe różnej wielkości,
- ściski stolarskie.

Wykonujemy eksperyment:

- 1) Zbierz klocki mokre i suche, następnie spróbuj wbić w nie młotkiem gwoździe. Zanotuj, w które klocki było ci łatwiej, a w które ciężiej wbijać.
- 2) Wszystkie klocki kolejno umieść w ścisku stolarskim i skręć je najmocniej jak potrafisz, dalej zwolnij z urządzenia i zanotuj, czy w drewnie powstał ślad.

Odpowiedzi i wnioski znajdziesz w kolejnym wydaniu „Wieści z Lasu”. W nim również następane zadanie. Zachęcamy do wspólnej zabawy i eksperymentowania.

Zestawił: WoJak

Zaczerpnięto: „Drewno. Leśne obserwacje i eksperymenty”
A. Czyżewski, K. Kołacz, S. Łobozia, S. Sitarek dla DGLP
Warszawa 2016

Zaplątany w sznurek daniel uciekł, po kilku dniach ratowano go kolejny raz

Leśnicy Nadleśnictwa Jarocin oraz myśliwi z Koła Łowieckiego Sokół w ciągu kilku dni dwukrotnie ratowali z opatów zwierzę, które miało podwójnego pecha.

22 marca mieszkańcy okolic Mikuszewa zgłosili Piotrowi Narolskiemu, leśniczemu leśnictwa Spłatki, że na jego terenie znajduje się daniel uwięziony przy leżącym drzewie przez zaplątane w poroże sznurki. Leśnicy udali się na miejsce i podjęli próbę odcięcia sznurków z głowy zwierzęcia. Jednak daniel się wyplątał i uciekł, nie uwalniając się z linek (ciągnąc je częściowo za sobą).

Niecały tydzień później (28 marca) zawiadomienie o uwięzionym przy klonie jaworze byku dotarło do leśniczego leśnictwa Sarnice - Krzysztofa Filipiaka. Kiedy leśnicy w towarzystwie 2 członków KŁ Sokół dotarli na miejsce, stwierdzili, że... to ten sam daniel. Tym razem uwalnianie zwierza przebiegło szybko i sprawnie. Daniel cały, zdrowy i już bez dodatkowych „ozdób” oddalił się w las. (pn)

Najlepszy pływak wśród bezkręgowców

Podczas pobytu nad zbiornikiem wodnym ze stojącą lub wolno płynącą wodą, warto usiąść na brzegu i przyjrzeć się żyjącym tam owadom. Na pewno za każdym razem będzie to coś nowego i zaskakującego. Na gładkiej tafli wody, delikatnie jej dotykając i wykorzystując napięcie powierzchniowe, ślizgają się szybkie nartniki. W innym miejscu charakterystyczne spiralne kręgi zataczają czarne i błyszczące krętaki.

Czasem będzie to duży drapieżny pływak żółto-brzeżek (*Dytiscus marginalis*) polujący na kijankę. Ten piękny owad należy do grupy najlepszych pływaków wśród naszych bezkręgowców. Jego ulubionymi siedliskami są gęsto zarośnięte stawy, starorzecza, rozlewiska rzeczne. Jest też częstym gościem w przydomowych oczkach wodnych. Oddycha powietrzem atmosferycznym, które gromadzi i przetrzymuje pod pokrywami skrzydłowymi. Ukrywa się wśród roślinności wodnej i pod liśćmi pływającymi na powierzchni wody. W celu nabrania porcji powietrza podpływa pod powierzchnię wody i wystawia koniec odwłoka ponad jej poziom. Powtarza tę czynność 4 - 7 razy w ciągu godziny. Kiedy nie pływa aktywnie, musi przytrzymać się dna lub roślin wodnych, aby nie zostać wyniesionym na powierzchnię przez powietrze utrzymywane pod pokrywami skrzydłowymi.

Dorosłe owady osiągają 3,5 - 4 cm długości. Ciało ma kształt opływowy i jest grzbietobrzusnie spłaszczone. Ciemnobrązowe pokrywy skrzydłowe mają wyraźną żółtą obwódkę, a u samic wyraźne podłużne rowki. Głowa ma barwę ciemnozieloną, a nogi jasnopomarańczową. Tylna para odnóży jest dłuższa od pozostałych i wyposażona w szczecinki pławne, które nadają im kształt wiosel. Całe ciało pokrywa nieprzepuszczalna dla wody emulsja tłuszczowa.

Wacław Adamiak

Te drapieżniki niezwykle skutecznie polują w wodzie. Żywią się owadami wodnymi, skorupiakami, mięczakami, kijankami, narybkiem, a nawet polują na małe i słabsze rybki. Z tego powodu, zarówno owady dorosłe, jak i żarłoczne larwy tego pięknego chrząszcza, nie są mile widziane w hodowlanych stawach narybkowych, a także w ogrodowych oczkach wodnych.

Wiosną samica żółto-brzeżka specjalnym pokładelkiem nakłuwa rośliny wodne i składa do ich wnętrza jaja. Po kilku dniach wylęgają się z nich larwy, które zaczynają samodzielnie polować i szybko rosną. Po 3 - 4 miesiącach dorastają do pokaźnej wielkości 5 - 7 cm. Swoje ofiary łapią potężnymi żuwaczkami, które mają w środku kanaliki. Larwa wstrzykuje nimi enzymy trawienne do ciała ofiary, a po jego rozpuszczeniu wysysa zawartość. Pod koniec lata larwa wychodzi na brzeg i wygrzebuje sobie jamkę, w której przechodzi przeobrażenie. Zimą te owady najczęściej spędzają w wodzie. W poszukiwaniu nowych zbiorników przeważnie latają nocą. Kierują się wtedy ku błyszczącym powierzchniom. Często staje się to przyczyną pomyłek i zdarza im się lądować na mokrych błyszczących powierzchniach dróg, gdzie giną pod kołami przejeżdżających pojazdów.

AKTUALNOŚCI

■ Czaple online

Transmisję online z kolonii czapli zlokalizowanej na Mazurach w Nadleśnictwie Giżycko w RDLP w Białymstoku można oglądać na stronie internetowej www.gizycko.bialystok.lasy.gov.pl/czapleonline. W czaplińcu ptaki zasiedliły około 60 gniazd. Co ciekawe, w większości z nich zamieszkały czaple białe, nieliczne w naszym kraju. Pozostałe zajęły czaple siwe. Okres lęgowy nie przebiega równo. Pierwsze pisklęta wykluły się u czapli siwych. Na młode białych czapli trzeba będzie poczekać.

■ Bociany online

Dzięki finansowemu wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w 2021 r. w ramach projektu Bociany Czarne Online zaobrazczowano i wyposażono w lokalizatory aż 18 piskląt bociana czarnego w lasach RDLP w Łodzi. Materiał z obserwacji gniazd na bieżąco jest zamieszczany na profilu Fb RDLP w Łodzi. Archiwalne relacje dostępne są z kolei na YouTube RDLP w Łodzi. Urządzenia założono w gniazdach w nadleśnictwach: Grotniki, Piotrków, Poddębice, Bełchatów, Złoczew, Kutno i Kolumna.

■ Konkurs dla klubów sportowych

Lasy Państwowe zapraszają wszystkie kluby sportowe w Polsce do wzięcia udziału w konkursie pod hasłem „Sportowa Natura”. Nagrodzone będą najciekawsze pomysły, a ograniczeniem jest tylko... wyobraźnia. - *Założenia konkursu wpisują się w realizowanie społecznej funkcji lasów. W Polsce większość lasów jest publiczną, dostępną dla każdego. W innych krajach nie jest to wcale oczywiste. Zachęcam zatem do korzystania z pełni możliwości, jakie stwarzają polskie lasy* - komentuje Edward Siarka, sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Regulamin konkursu i formularz zgłoszeniowy są dostępne na stronie internetowej www.cilp.lasy.gov.pl/konkurs.

Źródło: www.lasy.gov.pl
Zestawił: WoJak

KALENDARIUM maj 2022 r.

- **10 maja** - Światowy Dzień Ptaków Migrujących;
- **20 maja** - XI Święto Polskiej Niezapominajki,
- **21 maja** - Dzień Strażaka;
- **22 maja** - Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej; Dzień Praw Zwierząt;
- **24 maja** - Europejski Dzień Parków Narodowych, obchodzony w rocznicę utworzenia pierwszego parku narodowego w Europie;
- **26 maja** - Dzień Matki;
- **30 maja - 5 czerwca** - Europejski Tydzień Zrównoważonego Rozwoju;
- **31 maja** - Dzień Bociana Białego; Światowy Dzień bez Papierosa; Światowy Dzień Rozwoju Kultury.

Zestawił: WoJak

BLISKO 200 OSÓB ZAANGAŻOWAŁO SIĘ W SPRZĄTANIE LASU GOLINA - ZAKRZEW

Oni wiedzą, jak to robić, i to na 100%

W sobotnie przedpołudnie mieszkańcy głównie Zakrzewa, Goliny, Prus i Jarocina zebrał się na boisku w Zakrzewie, aby posprzątać miejscowy las. W ramach akcji zebrano ok. 140 worków śmieci oraz wiele odpadów wielkogabarytowych - części samochodów, mebli, opony. Niestety, w plastikowych workach ktoś pozostawił w lesie również zwierzęta!

Po sprzątaniu na uczestników czekało 10 blach słodkości oraz ciepłe napoje. Sprzątający mogli skosztować również kielbas z ogniska, grochówki oraz bigosu. Dla dzieci przygotowano gry i zabawy z nagrodami. - *Cieszy nas bardzo, że udało się zaangażować tak wiele osób i organizacji do wspólnego działania. W sprzątaniu uczestniczyło mnóstwo dzieci. Mamy nadzieję, że ta akcja*

będzie dla nich lekcją ekologii i lokalnego patriotyzmu. Do wszystkich apelujemy, aby w lesie zachowywać się jak zwierzęta - cicho i w zgodzie z naturą, bez pozostawiania śmieci. Dziękujemy wszystkim za zaangażowanie, pomoc i udział. Bardzo cieszy nas duża frekwencja. Każdy dołożył swoją cegiełkę, dzięki którym można było zbudować piękne, wspólne wydarzenie. Razem możemy więcej! - powiedział na temat akcji Radosław Żyto, prezes stowarzyszenia „Golina z Wyobraźnią”, które było organizatorem sprzątania lasu.

Podczas akcji została przeprowadzona również zbiórka na rzecz rodzin, które ucierpiały w ostatnim czasie w pożarach w Golinie, a wielu uczestników ubrało niebieskie elementy z racji Światowego Dnia Autyzmu. (rż)

#sprzątaMY
Przywróćmy piękno polskim lasom

papier 2-24 tygodnie
karton po mleku 5 lat
butelka plastikowa 450 lat
puszka aluminiowa 100-200 lat
szkło 500 lat
skórka od banana 6 miesięcy

CO JAK DŁUGO SIĘ ROZKŁADA?

Śmieci

są śmiertelnym zagrożeniem dla zwierząt,
mogą przyczynić się do powstania pożaru,
powodują skażenie wód, w tym wody pitnej,
powodują skażenie gleby,
uwalniają do atmosfery trujące substancje,
szpecą krajobraz i odstraszały turystów,
sprzyjają rozwojowi bakterii i niebezpiecznych grzybów,
wystawiają okolicznym mieszkańcom niechlubne świadectwo

„PROJEKT EDUKACYJNY DZIUPLAKI” OEL CZESZEWO CZAS START

Po raz kolejny zainstalowaliśmy naszego leśnego „podglądacza”

Wiosną nasi skrzydlaci przyjaciele zamieszkują dziuple, wiją lub lepią gniazda. Wszystko po to, aby samica złożyła jaja i coroczny spektakl życia mógł się odbyć. Również i my spieszyliśmy się z montażem kamer w budkach lęgowych, chcąc zdążyć przed ich lokatorami, przestrzegając przy tym zachowanie miru

domowego. Kilka tygodni temu zamontowaliśmy cztery mikrokamery, które posiadają zdolność nagrywania nocnego za pomocą światła podczerwonego. Obraz z wnętrza budek lęgowych przekazywany jest drogą radiową do rejestratora. Rejestrator wszystkie sceny skrzętnie nagrywa, dzięki czemu możemy zawsze

wrócić do najciekawszych chwil z życia naszych „podopiecznych”. Najczęstszymi gośćmi w tym czasie były sikory (uboga i bogatka), mazurki, szpaki i kowaliki. A co przyniesie ten rok? Tego jeszcze nie wiemy, ale z pewnością podzielimy się tą informacją na Fb nadleśnictwa.

(md)